

Sivilombudet

Postboks 3 Sentrum
0101 Oslo

Intern

Deres referanse:
2023/4248

Vår referanse:
23/226926

Sted, dato:
Oslo, 26.02.25

Vedrørende oppfølging av sivilombudets besøksrapport om venteceller i Oslo tinghus

Vi viser til Sivilombudets brev datert 12. desember 2024 der det bes om en redegjørelse for status på oppfølgingspunktene etter ombudets besøk på ventecellene i Oslo tinghus.

Under gis en kort redegjørelse som etterspurt i Deres siste brev.

Pepperspray

All bruk av makt og maktmidler i Oslo Politidistrikts arrestlokaler skal i ett hvert tilfelle samsvare med vilkårene i politiloven § 6, politiinstruksens §§ 3-1 og 3-2, samt Politidirektoratets instruks RPOD-2024-10 og RPOD2023/016.

Av dette følger det at all bruk av makt og maktmidler skal være vurdert som nødvendig, forsvarlig og forholdsmessig. Hva gjelder bruk av makt og maktmidler mot en arrestant, er dette også, slik som ombudet skriver, nærmere presisert i arrestinstruksen Del 3 punkt 12.¹

Dersom det skal benyttes pepperspray mot en arrestant, skal det i nødvendig og forsvarlighetsvurderingen arrestpersonell gjør, derfor også i hvert enkelt tilfelle legges til grunn at arrestanten allerede er i arrest og at det derfor må vurderes om maktbruken er strengt nødvendig.

Dette er for å ivareta arrestantens rettigheter i henhold til EMK artikkel 3. Det presiseres at pepperspray har blitt benyttet i arrestlokalene på tinghuset kun i noen få tilfeller tidligere, der det har blitt vurdert at det ikke var andre muligheter for å få kontroll på arrestanten.

Ved bruk av pepperspray mot en arrestant, undergis vedkommende nødvendig bistand og tilsyn, umiddelbart etter at det er kontroll på situasjonen.

¹ RPOD nr. 2023/016

Vi vil derfor anføre at terskelen for bruk av pepperspray i arrestlokalene i Oslo Politidistrikt er høy.

Oppholdstid på ventecelle

Transporter av innsatte inn og ut av Oslo tinghus organiseres til enhver tid av tjenestegjørende vaktleder ved Seksjon for transport og fremstilling. Når en arrestant er ferdig i retten, tilstrebes det så langt det lar seg gjøre, at vedkommende blir transportert tilbake til relevant anstalt så snart som overhode mulig.

Oppholdstiden på celle i rettspauser er også i stort, korte opphold på cellen.

Når det gjelder å forbli i rettssalen med arrestanten i pauser, så er dette noe man per tiden ikke har en bemanning ved Seksjon for transport og fremstilling til å gjennomføre som en fast regel. Ressursene ved seksjonen utnyttes til fulle gjennom hele rettsdagen og politidistriktet har også et ansvar i forhold til at politipersonellet blir ivaretatt i henhold til arbeidsmiljøloven og HMS forskrifter.

Oslo politidistrikt gjør derfor sitt ytterste med de ressursene man har, for å ivareta arrestantenes rettigheter og behov, herunder påse at de får kortest mulig oppholdstid på celle i Oslo tinghus.

Ny loggføringsfunksjonalitet i arrestjournal

Som en følge av Sivilombudets rapport etter tilsynet i 2023, har distriktet jobbet med å få på plass ny funksjonalitet i arrestjournalen INK-Retten. Dette ble stipulert til å være ferdigstilt av systemutvikler innen utløpet av 2024. Dessverre har dette blitt noe forsinket, da utvikler har måttet prioritere arbeid med andre utviklingstiltak i distriktet.

Status per februar 2025 er at programmeringen snart er fullført og man vil kunne starte testing av funksjonaliteten i løpet av 1. kvartal.

Den nye funksjonaliteten innebærer en rekke loggføringsmomenter som skal gjøres i INK-retten, når en arrestant ankommer Oslo tinghus, samt ved avreise.

Loggføringen som da gjøres, vil dokumentere følgende forhold for hver enkelt arrestant:

- Ble det benyttet håndjern under transporten eller under oppholdet på tinghuset
- Synlige skader på arrestanten
- Helsemessige opplysninger, herunder om arrestanten trenger medisiner av noe slag
- At informasjon om rutiner og rettigheter under sitt opphold i tinghuset er gitt
- Om den innsatte har med seg verdisaker eller bagasje

Ettersom innføringen av ny funksjonalitet har blitt forsinket, har vi ingen arrestjournaler å vise til ennå. Det forventes at vi kan sette i gang med dette i løpet av uke 11 og at 20 arrestjournaler således da kan sendes Sivilombudet fortløpende.

Det er utarbeidet et eget informasjonsskriv til klienter fremstilt på tinghuset. Foreløpig er skrevet på norsk, men distriktet jobber med å få det oversatt til ulike språk, ved hjelp av tolkebyråene som er godkjent av Politidirektoratet.

Distriktet prøver for tiden også ut utvikling av applikasjonsbasert teknologi for oversettelse av rettigheter for arrestanter i arresten. Foreløpig er dette på teststadiet kun i Sentralarresten ved Oslo politidistrikt.

Diverse materiell

Etter at ansvarsforholdet mellom politiet og domstolen ble ytterligere avklart, har Oslo politidistrikt gjort en rekke tiltak for å etterkomme Sivilombudets bemerkninger.

Den minste cellen som tidligere var i bruk til arrestanter, er nå gjort om til materiallager med diverse materiell slik som blader/lesestoff, pledd, låneklær, real turmat (varmt måltid) og diverse sanitetsmateriell.

Når det gjelder klokke, samt radio/musikkspiller, er det igangsatt et arbeid fra Tinghusadministrasjonen og Statsbygg for anskaffelse og montering av en klokke og radio på cellene. Dette utstyret vil være i en utførelse som også ivaretar kravene og hensynet til sikkerhet for både arrestant og arrestpersonell. Arbeidet er i en fase der man undersøker hvilke typer av slike produkter som finnes på markedet og man ser etter en løsning der alt er integrert i calling anlegget. Arbeidet følges opp med tinghusadministrasjonen av seksjonsleder for transport og fremstilling.

Med hilsen

Martin Strand

*Politiinspektør/enhetsleder
Felles enhet for operativ tjeneste*

Vedlegg:

Informasjon til klienter
Lokal rutine for 4150 Seksjon for transport fremstilling

Saksbehandler:

Anders H. Halvorsen
*Fagansvarlig arrest
Felles enhet for operativ tjeneste*